

### **Situering: wijziging inschrijvingsrecht en toekomst van LOP's**

In het Vlaamse Regeerakkoord staat er dat het inschrijvingsrecht in het basis-en secundair onderwijs moet vereenvoudigd worden en dat de LOP's kunnen vervangen worden door een lokaal onderwijsoverleg georganiseerd door lokale besturen.

Hieronder worden er voorstellen gedaan over de toekomst van de LOP's die we aan de LOP's zelf, onderwijsactoren en de Vlaamse Regering willen bezorgen. We willen die voorstellen inbrengen in de discussies over de toekomst van de LOP's die gekoppeld wordt aan de discussies over een nieuw inschrijvingsrecht.

#### **1. Pleidooi voor een lokaal gelijke onderwijskansenbeleid**

De Vlaamse Regering kiest resoluut voor meer autonomie en regie van lokale besturen inzake een heel reeks thema's en beleidsdomeinen waaronder onderwijs. In een lokaal onderwijsbeleid is het bevorderen van gelijke onderwijskansen een essentieel onderdeel. Lokale besturen zijn inderdaad cruciale actoren maar kunnen maar een effectief gelijke onderwijskansenbeleid voeren als ze lokaal een voldoende groot draagvlak creëren. Dit kan als er een lokaal overleg bestaat waar er naast onderwijsactoren ook 'niet-onderwijsactoren' zoals bv. etnisch-culturele verenigingen deelnemen. Wil men meer resultaten boeken bij gelijke onderwijskansenprojecten dan moet men weten wat er leeft bij ouders, kinderen en jongeren met een migratieachtergrond. En niet alleen projecten voeren op basis van de problemen die scholen aangeven. Schoolloopbanen van leerlingen moeten een meer centrale plaats krijgen op de agenda van de LOP's.

#### **2. Pleidooi voor een overleg met andere sectoren/actoren**

Onderwijs stelt terecht dat het medewerking van andere sectoren/actoren nodig heeft om gelijke onderwijskansen te bieden. Het is dus belangrijk dat andere relevante sectoren (welzijn, jeugd, cultuur,...) en onderwijsniveaus (bv. hoger onderwijs, lerarenopleidingen, deeltijds kunstonderwijs) uitgenodigd worden voor een overleg.

Er wordt ook heel wat relevante expertise opgebouwd door initiatieven van preventieve gezinsondersteuning en kinderopvang. Hun ervaringen in het werken met kwetsbare ouders kunnen zeer nuttig zijn voor scholen die de betrokkenheid van ouders willen verhogen. Ook rond meertaligheid bij kinderen en ouders wordt interessante knowhow opgebouwd.

Investeren in netwerking tussen onderwijs en actoren/sectoren is belangrijk.

### 3. Pleidooi voor een faciliterende rol van lokale besturen en behoud van LOP's

Het Minderhedenforum pleit voor faciliterende rol lokale besturen inzake een onderwijsoverleg. Een regisseursrol van lokale besturen kan voor verwarring zorgen en minder initiatief van (niet-) onderwijsactoren. Niet alle lokale besturen hebben de mogelijkheid om zo'n overleg te organiseren. Het is belangrijk dat er in regio's waar er nood is aan een lokaal onderwijsoverleg (bv. om afspraken te maken rond het inschrijvingsrecht) maar geen lokaal bestuur is dat dit kan organiseren, er vanuit Vlaanderen ondersteuning komt. Voor de duidelijkheid is het dan beter om een overleg te organiseren in de bestaande vorm van de LOP's.

Onze ervaringen met de LOP's laten ons besluiten dat dit de beste vorm is voor een lokaal onderwijsoverleg waarin gelijke onderwijskansen centraal staan. De decretale garantie op lidmaatschap voor een vertegenwoordiging van etnisch-culturele minderheden is een belangrijke troef.

De regeling rond stemprocedures waarbij er ook een draagvlak wordt gezocht bij niet-onderwijspartners (dubbele meerderheid) biedt de meeste garanties voor een effectieve betrokkenheid van deze niet-onderwijspartners omdat hun stem in het debat zo wordt erkend.

De onafhankelijke positie van een voorzitter en een ondersteunende medewerker (bv. LOP – deskundige) is cruciaal voor een goede werking van een overleg.

### 4. Pleidooi voor een sterke investering in participatieprocessen

We verwachten van een voorzitter en een ondersteunende medewerker van een LOP dat ze het engagement aangaan om te investeren in participatieprocessen met niet-onderwijspartners. Vanuit Vlaanderen moet het signaal komen dat de participatie van niet-onderwijspartners belangrijk is en dat er hierin moet geïnvesteerd worden. Meer flexibiliteit in organisatiestructuren zijn nodig.

Als Minderhedenforum willen we samenwerken om de participatie van etnisch-culturele minderheden te verbeteren. In het kader van Engagementsverklaringen Diversiteit als meerwaarde voor het onderwijs, de eerste afgesloten in 2003 en hernieuwd in 2014, engageerden wij ons om vertegenwoordigers uit onze achterban te zoeken en te begeleiden bij de vertegenwoordiging in een LOP. Een detachering bij het Minderhedenforum blijkt echter onvoldoende om dit engagement succesvol op te nemen.

Het Minderhedenforum werd ondertussen ook als participatieorganisatie van etnisch-culturele minderheden erkend door de Vlaamse Regering. De structurele middelen ontbreken echter om grondige participatieprocessen op te zetten. Een EIF-project genaamd Changemakers heeft wel gezorgd voor de opbouw van lokale netwerken van etnisch-culturele minderheden die willen participeren. De opgebouwde expertise uit dit project en de knowhow van de begeleider onderwijs en diversiteit (onderwijsdetachering) willen we verder ontwikkelen en delen met de LOP's, lokale besturen en onderwijsactoren.

In de LOP's zitten er medewerkers van federaties van etnisch-culturele minderheden en vrijwilligers. Federaties hebben al veel inspanningen gedaan in samenwerking met het Minderhedenforum om hun medewerkers te vormen. Om vrijwilligers te begeleiden is er echter nog een extra inspanning nodig van het Minderhedenforum (en federaties) liefst in samenwerking met lokale partners. Dit vraagt echter de nodige mankracht en erkenning.

De specifieke positie van vrijwilligers in een overleg met professionelen vraagt bijzondere aandacht van een voorzitter en een ondersteunende medewerker van een LOP. Flexibiliteit in werking is nodig om participatie mogelijk te maken. Erkenning, bv. in de vorm van onkostenvergoeding, bestaat in de vertegenwoordiging van de IROJ's (intersectoraal regionaal overleg jeugdhulp) dus waarom niet in het kader van de LOP-vertegenwoordiging?

We zien een specifieke rol weggelegd voor lokale onderwijsmedewerkers van het Agentschap Inburgering en Integratie in het bevorderen van gelijke onderwijskansenprojecten binnen de LOP's. Er is in die sector heel wat expertise opgebouwd over de dialoog met onderwijsactoren over gelijke onderwijskansen. Expertise die niet mag verloren gaan. Hun rol verschilt van de rol van belangenbehartiging die de vertegenwoordigers van etnisch-culturele minderheden op zich nemen. Etnisch-culturele minderheden gaan de rol van lokale onderwijsmedewerkers van het Agentschap Inburgering en Integratie niet kunnen overnemen.

## **5. Investeren in het etnisch-cultureel middenveld**

Om gelijke onderwijskansenprojecten te voeren met meer resultaten is er overleg en samenwerking nodig met etnisch-culturele verenigingen en vrijwilligers. Zij weten wat er leeft bij hun achterban en willen iets doen aan de noden die er leven. Zo is er een grote nood aan informatie en begeleiding van ouders. Er is ook een grote vraag naar ondersteuning van kinderen bij hun schoolloopbaan (bv. begeleiding bij huiswerk, studies, taalverwerving,...).

Etnisch-culturele verenigingen en vrijwilligers willen graag samenwerken met onderwijs en andere actoren maar dit moet ondersteund worden door een lokaal overleg dat kansen moet bieden om nieuwe projecten te kunnen bespreken. Daarna is het nodig om elk de eigen rol duidelijk te stellen en afspraken te maken. Veel van de initiatieven die etnisch-culturele verenigingen en vrijwilligers nu nemen, blijven onzichtbaar voor de samenleving.

Er is een zeer groot engagement dat meer erkenning verdient, ook van lokale besturen. Projecten, ondersteund door een lokaal bestuur en gevoerd door etnisch-culturele verenigingen en vrijwilligers, hebben al hun verdiensten aangetoond. Vooral omdat er in die projecten wordt uitgegaan van de noden van een bestaande en reeds bereikte groep ouders. De inhoud wordt met name afgestemd op de al vroeger geformuleerde noden van een achterban. Het is geen thema dat topdown werd bepaald door een overheid of organisatie.

Projecten ondersteund door lokale besturen kunnen best aan scholen worden voorgesteld in een vergadering van een LOP.

Een belangrijke rol in de emancipatie en participatie van etnisch-culturele minderheden in het algemeen en meer specifiek van ouders is weggelegd voor de federaties van etnisch-culturele verenigingen. Via sociaal-cultureel volwassenenwerk kunnen ze met ouders werken rond onderwijs.

De meerwaarde van deze federaties is dat ze verschillende groepen ouders bereiken en expertise van verschillende verenigingen kunnen laten delen en verder ontwikkelen, met een soort sneeuwbaaleffect.

Door opeenvolgende besparingen en Mattheuseffecten binnen het Vlaams cultuurbeleid werken de federaties echter met structurele onderbezetting. Rond onderwijs werken binnen hun reguliere werking gaat niet (meer). Zelfs de mankracht ontbreekt soms op specifieke projecten rond onderwijs en opvoeding in te dienen.

Het Minderhedenforum dringt erop aan dat de beleidsdomeinen onderwijs en cultuur afspraken maken over het belang van de rol van federaties in het creëren van gelijke onderwijskansen.